

I

(Päätöslauseimat, suositukset ja lausunnot)

LAUSUNNOT

EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

525. TÄYSISTUNTO 26. JA 27. HUHTIKUUTA 2017

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Naiset ja liikenne – muutosfoorumi”

(komission pyytämä valmisteleva lausunto)

(2017/C 246/01)

Esittelijä: **Madi SHARMA**

Lausuntopyyntö	Euroopan komissio, 13.10.2016
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artikla
Vastaava erityisjaosto	”liikenne, energia, perusrakenteet, tietoyhteiskunta”
Hyväksyminen erityisjaostossa	11.4.2017
Hyväksyminen täysistunnossa	26.4.2017
Täysistunnon numero	525
Äänestystulos	148/0/2
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitealla (ETSK) on huomattavasti kokemusta työskentelystä liikennepolitiikan alalla, ja se on hiljattain käsitellyt sukupuoliulottuvuutta tällä perinteisesti miesvaltaisella alalla (ks. asiakokonaisuuteen TEN/573 kuuluva lausunto ”Naiset ja liikenne”⁽¹⁾). Kansalaisyhteiskuntaa edustavana EU:n toimielimenä sillä on asiantuntemusta sidosryhmävuoropuhelujen toteuttamisesta ja sidosryhmien kuulemisesta lainsäädäntöasioissa.

1.2 ETSK pitää sidosryhmäfoorumeja tehokkaina muutosfoorumeina, jos niissä

- mahdollistetaan parhaiden käytänteiden vaihto samanlaisia haasteita käsittelevien instituutioiden, yritysten ja organisaatioiden välillä
- kannustetaan sidosryhmiä ottamaan vastuuta ja tarttumaan haasteisiin
- käsitellään ongelmien perimmäisiä syitä

⁽¹⁾ EUVL C 383, 17.11.2015, s. 1

- pyritään SMART-tavoitteisiin (täsmällinen, mitattava, saavutettava, realistinen ja aikasidonnainen)
- luodaan näyttöön perustuvaa, levitettäväksi soveltuvaa toimintaa
- kehitetään välineitä ja resursseja muiden käytettäväksi
- toteutetaan Euroopan tason foorumien vastineita valtakunnallisella ja jopa alueellisella tasolla samankaltaisten haasteiden käsittelemiseksi eri jäsenvaltioissa
- saadaan tietoa muilla samanlaisia haasteita käsittelevillä aloilla toteutettavista aloitteista.

1.3 ETSK ehdottaa, että perustetaan EU:n muutosfoorumi käsittelemään **sukupuolten tasa-arvoa liikenteessä**. Sen ensimmäisenä painopisteenä olisi parantaa **naisten työllistettävyyttä liikennealalla**. Tätä ensimmäistä tavoitetta voitaisiin myöhemmin täydentää käsittelemällä aihetta ”naiset käyttäjinä”. Liikenne käsittää ilma-, meri-, maantie-, rautatie- ja sisävesiliikenteen ja logistiikan. Jäsenistöön voisi kuulua muun muassa poliittisten päättäjien edustajia EU-tasolta ja kansalliselta tasolta, liikenneyrityksiä, ammattiliittoja, tiedotusvälineitä, matkustajajärjestöjä ja kansalaisjärjestöjä, jotka haluavat sitoutua konkreettiseen toimintaan sukupuolten tasa-arvossa ilmenevien puutteiden korjaamiseksi liikennealalla.

1.4 ETSK edistäisi sukupuolinäkökohdat huomioon ottavan politiikan täytäntöönpanon tavoitteita selkeiden päämäärien asettamisen kautta: jäsenet määrittäisivät tehtäväkuvauksen ja toiminta-alan sekä indikaattorit foorumin perustamisvaiheessa. Tämä toimisi mallina kumppanuustoiminnasta ja koordinoitusta toiminnasta, jonka pohjalta alan sidosryhmät voivat toteuttaa uusia aloitteita kaikkialla Euroopassa.

1.5 ETSK suositaa, että foorumista tehdään joustava ja mukautuva, jotta se voi ottaa huomioon kaikki toimialan ulottuvuudet ja poliittiset näkökohdat. Olisi korostettava sen toiminnan läpinäkyvyyttä ja jäsenten vastuuvuorollisuutta. Foorumin uskottavuuden ja onnistumisen kannalta olennaisia välineitä ovat seuranta, arviointi ja vuotuiset tilannekatsaukset.

1.6 Foorumi voi menestyä vain, jos jäsenet ovat täysin sitoutuneita siihen. ETSK ehdottaakin verkkosivustoa, jolla luetellaan jäsenet ja heidän toimintansa ja johon sijoitetaan tietokanta foorumin toiminnasta, suosituksista, seurantatyöstä ja arvioinneista, jotta muut voivat ottaa siitä mallia tai käyttää sitä tietolähteenä.

2. Taustaa

2.1 Naisten työllistyminen liikennealalle on erityisen vähäistä. Liikennealan työntekijöistä EU:ssa 78 prosenttia oli miehiä vuonna 2013. Naisten houkutteleminen alalle on tärkeää sukupuolten tasa-arvon parantamiseksi, alan käyttäjäturvallisuuden kehittämiseksi sekä työvoimapulan ja -haasteiden ratkaisemiseksi (kolmannes liikennealan työntekijöistä on yli 50-vuotiaita).

2.2 ETSK antoi 1. heinäkuuta 2015 valmistelevalle lausunnon ”Naiset ja liikenne” ja osallistui komission jäsenten Violeta Bulcin ja Véra Jourován huhtikuussa 2016 järjestämään jatkotapahtumaan. Tämän jälkeen MOVE-pääosasto toteutti useita asiantuntijaryhmäkuulemisia, joissa käsiteltiin ajankohtaisia haasteita ja suosituksia. ETSK:n edustaja esitti ajatuksen nk. muutosfoorumin perustamisesta, ja ajatus sai kannatusta Euroopan komissiolta hyvänä keinona edistää konkreettista ja näkyvää toimintaa sukupuolten tasa-arvon hyväksi liikenteen alalla. Euroopan komission varapuheenjohtaja Frans Timmermans totesi 13. lokakuuta 2016 päivätyssä kirjeessään, että tällainen foorumi voitaisiin käynnistää vuoden 2017 toisella puoliskolla ETSK:n ja komission yhteistapahtumassa.

3. Muutosfoorumi

3.1 Euroopan komission käytössä on monia sidosryhmien kuulemiseen soveltuvia välineitä ja toimintoja. Muutosfoorumi voisi keskittyä vapaaehtoiisiin, konkreettisiin, mitattavissa oleviin toimiin, jotka edistävät sen perustamiseen johtaneita tavoitteita. SANTE-pääosaston perustama ruokavaliota, liikuntaa ja terveyttä käsittelevä foorumi on tällainen foorumi, ja sitä voitaisiin käyttää mallina.

3.2 ETSK voisikin ehdottaa MOVE-pääosastolle EU-tason sidosryhmäfoorumia, joka voi panna täytäntöön **naisten parempia työllistymismahdollisuuksia ja sukupuolten tasa-arvoa liikennealalla** edistäviä, toimintalähtöisiä sitoumuksia, jotta parannettaisiin naisten osallisuutta ja luotaisiin enemmän taloudellista, sosiaalista ja kestäväää kasvua. Foorumia koskisivat seuraavat edellytykset:

- Foorumin jäsenet noudattavat määrättyjä nimeämis- ja työskentelyperusteita.
- Foorumin toiminta perustuu tavoitteisiin ja toiminta-alaan, jonka foorumin jäsenet ovat alussa määrittäneet.
- Foorumin sitoumuksia seurataan ja arvioidaan ja ne julkaistaan tiedonvaihdon edistämiseksi.

3.3 ETSK ehdottaa, että MOVE-pääosasto harkitsee alustavasti seuraavia foorumin perustamiseen liittyviä toimenpiteitä ja osatekijöitä (täsmennetään myöhemmin):

- I. Vaihe I – Valmistelu – Määritetään soveltuvat sidosryhmät, jotka ovat kiinnostuneita osallistumaan foorumiin, ja aloitetaan vuoropuhelu intressien, keskeisten tavoitteiden, tehtävänannon ja toiminta-alan määrittämiseksi.
- II. Vaihe II – Kehittely – Laaditaan sidosryhmien kanssa seuraavat tekstiluonnokset hyväksymistä varten: jäsenyysehdot, tehtävänkuvaus, toiminta-ala ja tavoitteet. Määritetään lisäksi aikataulu, mahdollinen rahoitus, sihteeristö ja itukivälineet.
- III. Vaihe III – Toteuttaminen – Järjestetään käynnistystilaisuus, johon osallistuu foorumista vastaava komission jäsen ja jossa jäsenet hyväksyvät määritelmät, ehdot ja toiminta-alan ja ehdottavat konkreettisia toimintasuosituksia. Keskustellaan SMART-tavoitteista, indikaattoreista, sukupuolinäkökohdat huomioon ottavasta viestinnästä, seurannasta, arvioinnista, julkaisemisesta ja tiedon levittämisestä.
- IV. Vaihe IV – Vakiinnuttaminen – Määritetään indikaattorit, tavoitteet, käytössä olevat resurssit, vuotuiset tilannekatsaus- ja palautemekanismit. Määritetään keinot varmistaa sitoumusten jatkuvuus ja muiden kumppaneiden osallistuminen.

4. EU:n toimielinten rooli

4.1 Puheenjohtajavaltio Malta on lisännyt komission puheenjohtajan Jean-Claude Junckerin kasvu- ja työllisyys-tavoitteiden rinnalle yhdeksi painopisteeksi myös sukupuolten tasa-arvon. Foorumi voisi tarjota perinteistä poliittista päätöksentekoa täydentämään EU-lisäarvomekanismiin, jossa keskitytään erityisesti yhteen EU:n haasteeseen: **sukupuolten tasa-arvon tarjoamiin mahdollisuuksiin Euroopan liikennealalla**. Tämä tarkasti rajattu kohdeala sitouttaa alan sidosryhmiä, jotka eivät ehkä muutoin olisi vuorovaikutuksessa Euroopan komission kanssa. Foorumi voisi näin täydentää EU:n toimielinten työtä.

4.2 On hyvin tärkeää, että MOVE-pääosasto johtaa toimintaa ylhäältä käsin ja että foorumista vastaava komissaari tukee sen toimintaa esimerkiksi osallistumalla henkilökohtaisesti foorumin käynnistämistilaisuuteen ja foorumin kokouksiin yleensä. Foorumin jäsenet, jotka sitoutuvat toimintaan vapaaehtoisuuspohjalta, katsovat näin olevansa etuoikeutettuja saadessaan hoitaa tehtävää. MOVE-pääosaston johtoryhmän tavoitettavuus ja vuorovaikutus sen kanssa onkin siksi ratkaisevan tärkeää. On myös tärkeää, että jos EU:n toimielimet haluavat foorumin jäseniksi, myös ne sitoutuvat ehdottamaan kohdennettuja toimia.

4.3 EU:n toimielimillä ja jäsenvaltioiden liikenneministeriöiden edustajilla on tärkeä rooli keskeisten tulosten levittämisessä jäsenvaltiotasolla. ETSK suosittaakin, että perustetaan korkean tason asiantuntijaryhmä, joka esittää yleiskatsauksen hallituksille ja poliittisille päättäjille, luo mekanismin hyvien käytänteiden levittämistä varten, lujittaa kumppanuustoimintaa ja parantaa yhteyksiä poliittisten päättäjien ja foorumin välillä. Jos nämä sidosryhmät haluavat olla myös foorumin jäseniä, myös niiden tulisi sitoutua toteuttamaan konkreettista toimintaa.

4.4 ETSK katsoo, että MOVE-pääosaston tulisi vastata foorumin toiminnasta. MOVE-pääosasto osoittaisi foorumille määrärahat, sihteeristön ja jonkin verran muita resursseja. Muut EU:n toimielimet voisivat välittää sidosryhmien suosituksia omilta verkostoiltaan, ja ne voisivat myös tarjota kokoustiloja sekä käännös- ja tulkkauspalveluja. Mahdollisia vaihtoehtoisia rahoituslähteitä voisivat olla foorumin jäsenten omat resurssit.

4.5 Merkittäviä kustannuksia aiheutuu keskusviestintävälineestä, verkkosivustosta ja tietokannasta ja sen ylläpidosta. Monet EU:n elimet ovat kehittäneet tällaisia verkkoresursseja, ja vaikuttaa mahdolliselta, että MOVE-pääosasto voisi mukauttaa olemassa olevaa pohjaa tähän tarkoitukseen.

5. Jäsenyys

5.1 Foorumin ei pitäisi olla "keskustelukerho", vaan prosessi, jossa sidosryhmät tapaavat ja keskustelevat naisiin kohdistuvista haasteista ja mahdollisuuksista liikennealalla ja sitoutuvat sen jälkeen toimintaan, jonka edistymistä voidaan valvoa. Jäsenten potentiaalista kiinnostuksen tasoa ja vaikutusvaltaa on helpompi arvioida, jos hahmotetaan, minkälaisia sidosryhmää he edustavat. Kiinnostuneimpia ovat ne tahot, jotka ovat suoraan kosketuksissa alan tämänhetkisten haasteiden kanssa.

5.2 Foorumin jäsenistössä voisi olla seuraavia EU-tason ja kansallisen tason sidosryhmiä: alan yritykset, pk-yritysorganisaatiot, ammattiliitot (työmarkkinaosapuolet) – myös erityisesti naisia edustavat järjestöt –, julkishallinnon edustajat – myös julkisiin hankintoihin ja tarjouksiin vaikuttavat tahot, kuten Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki –, kansalaisjärjestöt ja myös naisten oikeuksia ja tasa-arvoa ajavat kattojärjestöt, tiedotusvälineet, ajatuspajat, tiedeyhteisö ja tutkimuslaitokset.

5.3 Lisäksi voitaisiin harkita seuraavien tahojen tapauskohtaista mukanaoloa: 1) sitoumusten suunnitteluun osallistuneet henkilöt, jotka eivät ehkä ole foorumin jäseniä, 2) päätöksentekijät ja vaikuttajat, kuten EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden edustajat/viranomaiset.

5.4 Foorumin jäsenyyden pitäisi olla ilmaista, ja siinä tulisi noudattaa jäsenyysehtoja ja tehtäväkuvausta. Jäsenten hoitamista tehtävistä tai heille foorumin jäsenyydestä aiheutuvien kulujen korvaaminen ei alustavasti tulisi kyseeseen.

5.5 Jäsenyyden periaatteita olisivat seuraavat:

- osallistavuus
- avoimuus, läpinäkyvyys ja vastuuvollisuus
- eroavaisuuksien hyväksyminen ja suhteellisuusperiaatteen kunnioittaminen
- SMART-tavoitteiden käyttäminen johdonmukaisuuden vuoksi.

6. Foorumin alustava tavoite ja toiminta-ala

6.1 Foorumin yleisenä tavoitteena voisi olla naisten osallisuuden lisääminen ja sukupuolten tasa-arvon parantaminen liikennealalla lisäämällä naisille tarjolla olevia mahdollisuuksia, naisten omistamien yritysten ja naisjohtajien määrää sekä parantamalla kaikkien työoloja liikennealalla ja tehostamalla niiden käden vaikutusta työllisyyteen, osallistavuuteen, innovointiin, kestäväan kehitykseen ja kasvuun. Keskeisenä aiheena tulisi olla sukupuolten tasa-arvo ja sitä kautta työllisyyden edistäminen ja alalla ilmenevien puutteiden poistaminen. Tähän tavoitteeseen voidaan päästä muun muassa parantamalla työpaikkojen laatua ja kaikkien työoloja, puuttamalla työpaikkahäirintään ja sukupuoleen perustuvaan väkivaltaan, parantamalla työn sekä yksityis- ja perhe-elämän yhteensovittamista, lisäämällä naisten määrää päätöksentekoisissa ja parantamalla alan imagoa naispuolisten työntekijöiden, yrittäjien, tutkijoiden ja innovoijien houkuttelemiseksi. Foorumin toiminta-alaa voidaan myöhemmin laajentaa kattamaan muun muassa käyttäjäkokemusten kehittäminen ja toimet, jotka kohdistuvat naisiin käyttäjinä.

6.2 ETSK suosittaa sukupuolinäkökohdat huomioon ottavan politiikan ja budjetoinnin käyttämistä keskeisenä välineenä edellä mainittuihin tavoitteisiin pääsemiseksi. Tämä uusi käsite ymmärretään usein väärin: se ei tarkoita lisäämistä kokonaisuutena vaan asettaa uusia painopisteitä ja kohdentaa menoja uudelleen ohjelmien, osastojen ja yksiköiden sisällä. Sukupuolittainen budjetointi parantaa selkeyttä ja luo mekanismeja, joiden ansiosta voidaan soveltaa yleistä, monialaista lähestymistapaa sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi.

6.3 ETSK suosittaa, että toiminta-ala ja toiminnan painopisteet ovat EU:n poliittisten linjausten ja lainsäädännön mukaisia ja niissä kunnioitetaan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua. Foorumilla tulisi yhdistää alhaalta ylös ja ylhäältä alas suuntautuvia toimintatapoja yksityisen sektorin ja julkisen politiikan tukemiseksi ilman tarvetta lainsäädäntömuutoksille. Foorumin pitäisi olla kaikkien mielestä myönteinen ja tarpeellinen investointi.

6.4 ETSK korostaa, että sidosryhmien osallistumisen etuja ovat seuraavat:

- Annetaan sidosryhmille tilaisuuksia vaihtaa näkemyksiä ja jakaa tarpeita ja osaamista.
- Etsitään yhteisiä tavoitteita yhteisiin päämääriin pääsemiseksi.
- Annetaan osallistujille mahdollisuus vaikuttaa lopputulokseen ottamalla ne mukaan suunnitteluun, kehittelyyn, määrittelyyn ja täytäntöönpanoon.
- Parannetaan sidosryhmien välistä ymmärtämystä ja vähennetään näin mahdollisia konflikteja tai eriäviä näkemyksiä ja edistetään tehokasta yhteistyötä.
- Rakennetaan sidosryhmien luottamusta sekä vastuuntuntoa ja omistajuutta.
- Varmistetaan suunnitelmien ja niihin liittyvien päätösten kestäväpohjaisuus.
- Tehdään päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta itsenäisempää ja joustavampaa.

6.5 ETSK katsoo, että foorumi voisi määrittää keskeiset toimet seuraavilla aloilla:

- Kerätään tietoa ja määritetään keskeiset indikaattorit esteiden ja stereotyyppien havaitsemiseksi ja purkamiseksi.
- Varmistetaan naisten näkyminen ja aktiivisuus politiikassa, päätöksenteossa ja suunnittelussa, laajemmin kuin vain hallinnollisissa tehtävissä.
- Osallistetaan tietoisesti molemmat sukupuolet luomaan parempaa työympäristöä: työoloja, samaa palkkaa samasta työstä, koulutusta, työn ja yksityis- ja perhe-elämän yhteensovittamista jne.
- Houkutellaan naisia alan työllistymiskohteisiin toimenpitein, joilla parannetaan työpaikkojen laatua ja määrää, erityisesti uudistamalla rekrytointiprosesseja.
- Tarkastellaan oikeudellisia esteitä, joiden vuoksi naisilla ei ehkä ole pääsyä kaikenlaisiin työtehtäviin.
- Sitoutetaan yliopistot ja uraohjaajat tuomaan paremmin esiin alan koko laajuutta, myös teknologiaa, t&k-toimintaa ja teknistä suunnittelua, ja ottamaan huomioon myös heikoiten menestyvät heidän koulutusvaihtoehtojensa parantamiseksi.
- Edistetään aktiivisesti naisten roolia liike-elämässä.
- Annetaan naisille vaikutusvaltaa ja tehdään alasta osallistavampi.
- Painotetaan naisten mahdollisuuksia elinikäiseen yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen.
- Torjutaan väkivaltaa, häirintää ja syrjintää työpaikoilla.

6.6 Foorumin laajentuessa osa jäsenistöstä voi pyrkiä keskittymään tiettyihin keskeisiin aloihin. Syynä tähän voi olla kuljetusalan monimuotoisuus. Tällöin voitaisiin perustaa alakomiteita eri aihealoja varten.

7. Suuntaviivoja painopisteiden asettamiseksi ja toiminnan sovittamiseksi niihin

7.1 ETSK toteaa, että foorumin jäsenten tulee itse asettaa foorumin painopisteet. Sidosryhmillä saattaa olla omia intressejä, joten kaikkien on pidettävä mielessä, että tärkeintä on saada ne sitoutumaan kollektiivisesti yhteisten haasteiden ratkaisemiseen. Sitoutuminen toimintaan muutoksen tukemiseksi ja edistämiseksi on vastuutehtävä, joka kannustaa sidosryhmiä antaumuksellisuuteen omissa organisaatioissaan ja foorumissa.

7.2 ETSK:n mielestä sitoumusten tulisi olla kunnianhimoisia ja niillä tulisi kyseenalaistaa vallitseva tilanne. Niiden tulisi edellyttää jäsenten omien resurssien investoimista. Selkeä viestintä ja tiedottaminen toiminnasta avoimesti verkkosivuilla tuo sitoumuksille tunnustusta ja antaa asiasta kiinnostuneille osapuolille mahdollisuuden valvoa toimintaa. Hyvä viestintä ja vuoropuhelu foorumin jäsenten kesken onkin keskeisen tärkeää jatkuvan sitoutumisen varmistamiseksi ja ristiriitaisten odotusten välttämiseksi. Myös yhteistä toimintaa tulisi kannustaa.

7.3 ETSK suosittaa, että foorumin toiminnan täydentämiseksi voitaisiin asettaa tavoitteita ja indikaattoreita. Tavoitteet ja indikaattorit auttaisivat panemaan täytäntöön ja arvioimaan edistystä kohti työllistymismahdollisuuksia, tasa-arvoa ja naisten voimaannuttamista, mihin kuuluu myös keinot asettaa miehet ja naiset samoihin lähtökohtiin käytetystä teknologiasta riippumatta. Arviointivälineinä käytettävät kehitysindikaattorit, joilla tehostetaan vaikutuksia ja tulosten sisällyttämistä etenemisraporttiin, auttavat vaikuttamaan poliittiseen ja strategiseen suunnitteluun edistyksen kartoittamisen avulla.

7.4 Yleistä tilastotietoa on saatavilla Eurostatista. MOVE-pääosasto voisi tehdä työtä Eurostatin ja foorumin jäsenten kanssa sukupuolittain jaotellun tiedon keruun parantamiseksi, jotta saataisiin kattavampi käsitys.

7.5 Tietojen, tavoitteiden ja indikaattoreiden tulisi parantaa käsitystä sukupuolten tasa-arvosta, stereotyyppioista ja syrjinnästä. Tavoitteena on ilman normatiivista luonnetta kannustaa organisaatioita tiedottamaan sukupuolinäkökohdista avoimesti ja ymmärrettävästi organisaatiolleen ja yleisölle suunnatussa viestinnässä sekä analysoimaan sisäisesti omia linjauksia ja käytänteitään.

7.6 Vertailuindikaattoreita voitaisiin kehittää seuraaville aloille:

- Foorumi voi asettaa kohdennetut tavoitteet saavutettavissa oleviin päämääriin pääsemiseksi.
- Naisten prosentiosuus erilaisissa työtehtävissä kulkuvälineissä, omistajina, johtajina, ammattiliittojen jäseninä, hallinnossa, teknisellä puolella jne.
- Säännöllinen arviointi ja raportointi toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tasapainoisen sukupuolijakauman hyväksi päätöksentekotasolla.
- Tehokkaat toimintapolitiikat, joiden tavoitteena on samapalkkaisuus ja miesten ja naisten palkka- ja eläke-erojen asteittainen vähentäminen.
- Toimintapolitiikat ja toimenpiteet, joita on otettu käyttöön yhtäläisten mahdollisuuksien esteiden poistamiseksi ja naisten työllisyyden edistämiseksi (lastenhoitopalvelut, työn ja yksityis- ja perhe-elämän yhteensovittaminen, avoimet puitteet jne.):
- Yhtäläisten mahdollisuuksien tukemiseen nimenomaisesti osoitetut määrärahat.
- Säännöllinen arviointi rekrytoinnista: ehdoista (myös rekrytointitoimistoissa tai oppilaitoksissa), avoimuudesta, saavutettavuudesta, sukupuolinäkökohdat huomioon ottavasta viestinnästä.
- Kehitetään indikaattoreita, jotka liittyvät väkivallan, häirinnän ja syrjinnän laajuuteen, yleisyyteen ja toistuvuuteen työpaikoilla.
- Vuosikatsaus sukupuolitietoisen budjetoinnin tavoitteista.

8. Seuranta ja arviointi

8.1 ETSK ehdottaa, että kumppanuustoiminnan kehittämiseksi jäsenet voisivat laatia sitoumuksia ja toimia, joista keskusteltaisiin muiden foorumin jäsenten kanssa ennen niiden täytäntöönpanoa. Toiminnan lopuksi laadittaisiin seurantaraportti, jossa luetellaan toiminnot, aikataulu, saadut tiedot ja keskeiset tulokset, jotta foorumi voi analysoida ja arvioida niitä. Arviot olisi esitettävä objektiivisesti ja puolueettomasti tarjoamalla näyttöä ja laadullisia arvioita ja tarkastellen toiminnan merkitystä foorumin tavoitteiden kannalta. Tähän tarkoitukseen voitaisiin resurssien salliessa käyttää ulkopuolisia konsultteja samaan tapaan kuin SANTE-pääosaston foorumilla (ks. vuotuinen seurantaraportti 2016, *Annual Monitoring Report 2016*).

8.2 ETSK ehdottaa, että sitoumukset suunnitellaan alusta alkaen huolella ja että ne ovat merkittäviä asetettujen tavoitteiden kannalta. Jäsenten tulisi harkita SMART-periaatteen mukaisia sitoumuksia, jotka on valmisteltu perusteellisesti aikataulun, tavoitteiden ja päämäärien, tehokkaan raportoinnin, helpon seurannan ja toteutumista käsittelevän viestinnän näkökulmasta.

8.3 Sitoumukset edellyttäisivät jäseniltä työtä ja asialle omistautumista tavanomaisten työtehtävien lisäksi. Tämän investoinnin pitäisi tuoda lisäarvoa niiden sisäiseen työskentelyyn yritysten yhteiskuntavastuuta laajemmin, ja se voidaan esitellä ulkomaailmalle panoksena työhön sukupuolten tasa-arvon parantamiseksi työpaikoilla. Toimenpiteiden tulisi olla muiden tutustuttavissa ja toistettavissa.

8.4 Foorumin toiminnan arvioinnin tulisi tarjota tilaisuus tehokkaampaan verkottumiseen ja yhteistyöhön tavoitteiden hyväksi. Se auttaisi lisäämään yhteisten sitoumusten määrää seuraavasti:

- Lisätään yhteistyötä poliittisten päättäjien, korkean tason asiantuntijaryhmän ja foorumin jäsenten ja niiden järjestöjen välillä, mikä parantaa synergiaa pitkäkestoisia yhteyksiä ja toimia ajatellen ja voi tarvittaessa johtaa uusien toimintapolitiikkojen kehittelyyn ja edistämiseen.
- Toimintaa voidaan lisätä epävirallisemmin foorumirakenteen ulkopuolella myös sellaisten osapuolten kanssa, jotka eivät täytä jäsenyyserusteita.
- Lisätään tietoisuutta alasta ja sen ponnisteluista tasa-arvon hyväksi ja olosuhteiden parantamiseksi kaikille.
- Järjestetään ulkopuolisia tilaisuuksia toiminnan esittelemiseksi ja uusien työntekijöiden, innovaatioiden tai tuen houkuttelemiseksi liikennealalle.
- Otetaan opiksi jatkuvasta kehittämisestä kollektiivina ja otetaan käyttöön uusia tapoja työskennellä ja edistää toimialaa.

Bryssel 26. huhtikuuta 2017.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Georges DASSIS*
